

Forfattere: Matthias Maluck, Luise Zander

Informationer til lærere

Tema: Handel

Handelsrejser mod øst kan tage flere år, og mindst én gang må de rejsende overvintre på deres lange rejse. Men Østen har stor betydning for Hedeby's omsætning, herfra kommer luksusgoderne. Fra de slaviske områder på den sydlige Østersøkyst forløber handelsvejene videre mod sydøst. Via de russiske floder kommer man til det Byzantinske Rige og det østlige Kalifat. Her ender Silkevejen, der bringer varer fra Indien og Kina. På deres rejser mod øst køber de skandinaviske handelsmænd fortrinsvis pelsværk og slaver, som de sælger med god fortjeneste på de orientalske markeder. For overskuddet køber de silke, krydderier, smykker, parfume, ædelsten samt kostbarheder af glas og ædelt metal. Købmændene i Hedeby får råvarer fra Norden (Sverige og Norge). Hvalros-elfenben, pels, jernbarrer og sten (f.eks. hvæssesten af skifer og kværnsten af glimmerskifer) bliver fragtet med skib fra Nordnorge til Hedeby. For mere end 1000 år siden lå Hedeby's, og senere det middelalderlige Slesvigs, "vesterhavshavn" i Hollingsted. Handelsskibene kom via Ejderen og Trene Å fra Vesterhavet hertil. Handelsmændene kunne således undgå den lange og farlige søvej rundt om Skagen. Nu skulle de kun krydse den 16 km lange strækning mellem Hollingsted og Hedeby/Slesvig. Fra Hedeby sejlede skibene via Slien videre ud i Østersøen. Vejen over land forløb nord for Dannevirke, som begynder her. Sydøst for den nuværende bro lå Hollingsted havn. Her var der bygget anløbsbroer. Handelsmændene lossede deres varer og fragtede dem videre på oksekærer. Tufsten fra Rhinområdet bliver også fragtet hertil. Skt. Nikolaj kirken i Hollingsted er til dels bygget af dette materiale. Kirken er opført i romansk stil, som er kendetegnende for 1050 til 1200-tallet. I Hollinghus, midt i landsbyen, kan du finde mere om Hollingsteds historie.

Udenfor halvøen Reesholm er Slien kun 40 m bred. I 700-tallet lå her en konstruktion af egebjælker i vandoverfladen. Det var en del af forsvarsværket Dannevirke. Søspærringen forløber langs med sejlrenden ca. 1 km mod øst. Spærringen tjente til at kontrollere den meget lavvandede og smalle sejlrende. I dag er byggeriet ikke længere synligt i vandoverfladen. Søspærringen lukkede mellemrummet mellem Dannevirke-voldene vest for Slien og Østervolden ved overgangen til halvøen Svansø.

På vej til og fra østersøhavnen Hedeby omlades store varemængder i Hollingsted, der har adgang til Vesterhavet. De transporteres over land godt beskyttet af Dannevirkes fæstningsvolde. Her - ved den korteste forbindelse mellem Østersøen og Vesterhavet - krydser købmændene den kun 18 km brede slesvigske landbro på ubefæstede veje. Det er ulige mere besværligt at bevæge sig over land end på vand. Man er undervejs til fods, med pakkdyr eller vogne, der kan laste op til

1.000 kilo. Men sådan undgår de handlende den farlige rejse til søs rundt om Jylland.